

# 1+10 informací o centrech pro studenty se specifickými potřebami při univerzitách

Podpora studenta v rámci školských poradenských zařízení, tedy pedagogicko-psychologických poraden (PPP) a speciálně pedagogických center (SPC) končí buď maturitou, nebo absolvováním vyšší odborné školy. Většina univerzit však poskytuje podporu studentům v centrech pro studenty se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP).

**1 Je třeba začít včas.** Nenechávejte hledání informací o centrech podpory až na nástup na vysokou školu (VŠ). První informace o možnostech podpory začněte vyhledávat už v době, kdy si vybíráte studijní obor a konkrétní univerzity a fakulty.

**2 Na podporu v různé podobě mají studenti nárok už během přijímacího řízení.** Standardy podpory pro přijetí ke studiu vydávají jednotlivé VŠ zpravidla pro každého studenta individuálně, např. na základě metodického pokynu MŠMT. Nejčastěji se jedná o tyto formy podpory:

- navýšení časové dotace na konání zkoušky
- zajištění individuálního termínu
- zajištění asistenčních služeb
- konání zkoušky elektronickou formou namísto písemné.

Téměř 90 % fakult veřejných VŠ realizuje opatření pro vyrovnání příležitostí při přijímacím řízení. Zbývajících 10 % pak opatření nerealizuje, většinou je důvodem nekonání přijímacích zkoušek, studenti jsou tedy přijímáni ke studiu pouze na základě předchozích studijních výsledků. Soukromé VŠ tuto problematiku nemají vnitřním řádem či podobným dokumentem upravenou a k uchazečům přistupují individuálně <sup>[1]</sup>.

**3 Vysokoškolský zákon<sup>[2]</sup> stanovuje veřejným VŠ povinnost zajistit studentům se SVP podporu a všechna dostupná opatření pro vyrovnání příležitostí.** Nejčastěji se u osob s PAS jedná o:

- studijní asistenci
- podporu při prostorové orientaci
- osobní asistenci
- časové kompenzace – v odůvodněných případech je možné navýšit čas potřebný k absolvování zkoušky, zápočtu nebo jiné formy zakončení předmětu či kurzu
- pomoc s organizačními opatřeními, např. v případě potřeby zajistit změnu místa, času a způsobu plnění studijních povinností
- individuální výuku.

Jednotlivé VŠ mohou studentům poskytovat i další služby a podpůrná opatření. O přesném rozsahu a formě služeb ale rozhoduje především povaha specifických potřeb studentů, dále také nároky studovaného oboru, předmětu nebo studijního úkolu.

VŠ poskytují také informační a poradenské služby související se studiem. Všechny státní VŠ mají povinnost na svých webových stránkách veřejně zpřístupnit seznam akreditovaných studijních programů<sup>[3]</sup>. Máte tak dopředu možnost se podívat, jaké programy škola nabízí, a to včetně jejich typu a profilu, formy výuky a standardní doby studia. Veřejně by měly být také informace o dostupnosti jednotlivých programů pro osoby se zdravotním postižením.

**4 Centra podpory při VŠ nejsou propojena se školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ).** Mnoho studentů předpokládá, že jsou VŠ propojeny s jejich školským poradenským zařízením. Případy, kdy pracovník centra a podpory kontaktuje pracovníka ŠPZ, jsou však stále spíše výjimkou. Na první schůzku v centru proto můžete donést dokumentaci z vašeho ŠPZ, případně také poskytnout kontakt na svého poradenského pracovníka.

**5 Klienty center podpory se mohou stát studenti se SVP, mezi něž patří také autismus.** Pokud máte diagnostikovanou PAS, můžete se do centra přihlásit. Nezoufejte ani v případě, že na diagnózu teprve čekáte – přihlásit se můžete také. Je ale potřeba pracovníkům centra doložit lékařské zprávy, které prokáží, že máte obtíže spojené s autismem či jinou diagnózou (např. depresí či úzkostnými stavy).

**6 Nárok na podporu je potřeba dokázat.** Pro zahájení spolupráce s centrem podpory je univerzitě třeba předložit jeden z následujících dokladů:

- doklad o zdravotním postižení ve smyslu 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
- doklad o invaliditě libovolného stupně ve smyslu 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění
- průkaz osoby se zdravotním postižením libovolného stupně ve smyslu 34 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- lékařská zpráva v případě osob s psychickou poruchou (včetně poruch autistického spektra a narušené komunikační schopnosti) nebo s chronickým somatickým onemocněním, pokud se nemohou prokázat doklady uvedenými výše.

**7 Kdy centrum kontaktovat a jak často se s pracovníky potkávat?** Centrum podpory můžete kontaktovat již v procesu hledání vhodného studijního oboru, nebo po odevzdání přihlášky, abyste si zajistili rovné podmínky v přijímacím řízení. Některé VŠ (např. ČVUT či Ostravská univerzita) nabízejí také v rámci elektronické přihlášky možnost zvolit si, zda jste student se SVP. Pracovníci centra tako o vás budou dopředu vědět a můžou vás kontaktovat. Tato automatizace není zavedena na všech VŠ, proto pokud se vám po podání přihlášky nikdo neozve, je vhodné kontaktovat středisko a domluvit si s pracovníky termín setkání. Na schůzku přineste zprávu od odborníka. Během úvodní schůzky nastavíte podmínky přijímacího řízení, podepíšete dohodu o podpoře, vyplníte formulář modifikací. Na začátku nového semestru opět vyplníte formulář modifikací. Na konci semestru shrnete průběh studia a zhodnotíte funkčnost nastavených opatření. V průběhu studia můžete centrum podpory kontaktovat kdykoli, např. pokud budete řešit situaci, s níž si sami nevíte rady nebo se budete cítit ve stresu.

**8 Centra podpory pro studenty se SVP nabízí studentům s PAS různé formy pomoci, např.:**

- poradenství při výběru vhodného studijního programu
- podpora u přijímacího řízení na VŠ

- realizace funkční diagnostiky, na základě které je zpracována zpráva a doporučení k modifikaci studia
- poradenství ohledně organizačních záležitostí studia
- doporučení k úpravě formy výuky a zkoušení
- informování pedagogů o specifických potřebách studenta včetně závěrů funkční diagnostiky
- možnost rozvoje individuálních dovedností
- navýšení časové kompenzace při realizaci zápočtů, zkoušek i průběžných úkolů
- průvodcovské služby (zajištění prostorové orientace)
- studijní asistence
- půjčování pomůcek (notebook, diktafon)
- podpora u státních závěrečných zkoušek
- zajištění individuální výuky
- kurzy pro pedagogy i studenty
- poradenství pedagogům

[1] Zdroj dat: Úřad vlády České republiky Oddělení sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením. (2021). *Průzkum přístupu studia pro osoby se zdravotním postižením na vysokých školách*. <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/vvozp/aktuality/Pruzkum-pristupnosti-studia-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-na-vysokych-skolach.pdf>

[2] § 21 odst. 1 písm. d) a e)

[3] v souladu s § 21 a § 42 vysokoškolského zákona

Za tvorbou doporučení stojí Lenka Bittmannová. Připomínky a zpětnou vazbu poskytla Věra Čadilová.

Některá centra také nabízejí doprovodný program pro studenty – workshopy, přednášky společná setkání např. ohledně práce se zdroji, work-life balance apod. Většina služeb centra je poskytována bezplatně. O tom, které služby jsou zpoplatněny, budete předem informováni. Většinou se jedná o služby pro studium nadstavbové, např. kariérní poradenství.

**9 Na koho se obrátit a proč to udělat?** Na každé fakultě působí kontaktní osoba pro studenty se specifickými potřebami, která vám pomůže zajistit vše, co je třeba a na níž se můžete kdykoli během studia obrátit. Kontaktní osoby při své činnosti spolupracují se studijním oddělením, guaranty studijních programů i samotnými vyučujícími. Pokud si to student nepřeje, jeho diagnóza nebývá nikomu dalšímu sdělena. Vyučující se dozví pouze specifika daného studenta, nikoliv jeho přesnou diagnózu.

**10 Zorientujte se v dostupných informacích.** Komplexní informace pro uchazeče i studenty je možné hledat na webech: [Asociace vysokoškolských poradců](#) a [Asociace poskytovatelů služeb studentům se specifickými potřebami na vysokých školách](#). Velmi užitečná je i grafika, kterou připravila Univerzita Palackého v Olomouci: [Studium lidí s PAS na VŠ](#).

Nestyďte se říct si o podporu, pokud ji potřebujete. Mnoho studentů s PAS svá vysokoškolská studia nedokončí kvůli nedostatečné podpoře při studiu. Požádat o pomoc není známkou slabosti, ale naopak vaší zralosti a schopnosti odhadnout své potřeby.

📍 **Další informace ohledně vzdělávání na VŠ najdete [ZDE](#).**

**Zdroje a doporučené odkazy:**

- [Přehled odborných pracovišť, které poskytují služby studentům se specifickými vzdělávacími potřebami při jednotlivých univerzitách](#)
- [Přehledný soupis možností podpory pro studenty se SVP, včetně vysvětlení](#)
- [Průzkum přístupu studia pro osoby se zdravotním postižením na vysokých školách – Úřad vlády České republiky, Oddělení sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením \(2021\).](#)
- [UPOL – Studium lidí s PAS na VŠ](#)